

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۷ / ۱۲ / ۱۳۸۶

۳۷۶ / ۹۴

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد آموزش مدارک پزشکی

بررسی صحت اطلاعات بهداشتی در مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان در سال ۱۳۸۴

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر پوران رئیسی

استاد مشاور:

سرکار خانم فاطمه حسینی

پژوهشگر:

عبدالحامد بیان غراوی

۱۳۸۵

۱۳۸۶ / ۱۲ / ۱۷

۹۴۳۷۲

چکیده:

مقدمه: در نظام ارائه خدمات بهداشتی-درمانی کشور ساختار اساسی اطلاع رسانی (ثبت اطلاعات) در قالب پرونده خانوار (پرونده بهداشتی) طراحی گردیده است. مجموعه فرمهای پرونده خانوار دارای اطلاعات ارزشمندی از افراد یک خانواده است که تفکر تشکیل پرونده بهداشتی را همانند کشورهای پیشرفته تعقیب می نماید که این مسئله، استفاده از مدیریت اطلاعات بهداشتی در سطوح مختلف مراکز ارائه خدمات بهداشتی درمانی را ضروری می سازد.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی و مقطعی می باشد، جامعه آماری این پژوهش را کلیه مراکز بهداشتی درمانی فعال تابع مرکز بهداشت استان گلستان ($N=137$) خانه های بهداشت فعال ($N=537$) پرونده های خانوار تحت پوشش خانه های بهداشت ($N=167259$) و بهورزان و پرسنل درگیر مستندساز پرونده های خانوار ($N=2560$) در 11 شهرستان در استان گلستان تشکیل می داد. روش نمونه گیری بصورت چندمرحله ای بود. ابتدا مرکز بهداشت شهرستان بعنوان یک خوشه در نظر گرفته شد و از هر مرکز بهداشت متناسب با تعداد خانه های بهداشت تحت پوشش آن، تعدادی خانه بهداشت بطور تصادفی انتخاب شدند. مجموعاً 20٪ خانه های بهداشت بعنوان حجم نمونه نهائی در نظر گرفته شدند که معادل 108 خانه بهداشت بود. سپس از هر خانه بهداشت 50 پرونده خانوار بطور تصادفی انتخاب شدند و با استفاده از سه چک لیست و یک پرسشنامه داده ها گردآوری و تجزیه و تحلیل داده ها توسط نرم افزار SPSS (v-13) انجام شد.

یافته ها: از میان 537 خانه بهداشت 83 خانه بهداشت انتخاب که 2/5 درصد از کل پرونده خانوار در استان گلستان تحت بررسی قرار گرفت. بیشترین میزان رعایت دستورالعمل های مستندسازی 78/6 درصد، میزان رعایت دستورالعمل ساختار داخلی پرونده خانوار 65/2 درصد، میزان تطابق اطلاعات دفاتر ثبت 57/1 درصد، میزان صحت اطلاعات آمار و فرآیند گزارش دهی بهداشت مدارس 57/7 درصد، صحت اطلاعات زیج حیاتی 92/8 درصد، میزان صحت مستندات بازدید سالیانه خانوار 75/5 درصد، صحت مستندات مراقبت و پیگیری 66/5 درصد، صحت ثبت اطلاعات بهداشت محیط و حرفه ای 50 درصد، رعایت شده است. بیشترین صحت اطلاعات فرم های شناسایی-زیست محیطی 79/6 درصد و میزان صحت اطلاعات آمار و فرآیند گزارش دهی آموزش بهداشت 38/6 درصد بین 75 تا 99 درصد، و همچنین میزان صحت اطلاعات سرشماری و بازدید خانوار 95/4 درصد مشاهده شده است.

نتیجه گیری: در نظام ثبت و گزارش دهی در خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان در سال ۸۴ در هیچ یک از فرم ها ، دفاتر، زیج حیاتی و فرم های داخل پرونده خانوار دستورالعمل ها بطور کامل رعایت نشده است که علت آن می تواند تعدد فرم ها، استاندارد و یکسان نبودن دفاتر و فرم های آماری، نبود دستورالعمل تکمیل فرم ها و دفاتر ، تغییر اولویت های بهداشتی، عدم تناسب فرم های داخل پرونده خانوار و دفاتر با برنامه های نظام سلامت و بهداشت در حال حاضر باشد. در ضمن در ادغام برنامه های جدید به سیستم، به توانایی های علمی بهورزان توجه لازم نشده است.، بعلاوه پایین بودن سطح علمی و عدم تجربه کافی بهورزان می تواند دلایل عدم ثبت باشد.

کلید واژه ها: صحت، اطلاعات، مراکز بهداشتی درمانی، خانه بهداشت

قدردانی و تشکر:

خداوند منان را سپاسگزارم که به مخلوقش قدرت تفکر و تجسس عطا فرمود تا با نگرش درجهان هستی به تحقیق و پژوهش پردازد و با استدلال تحلیل گرانه به حل مسائل و نوآوری دست زند و قدردانی می گوئیم او را که در زندگی همواره یاریگر و راهنمایم بوده است.

استاد مهربان و دلسوز سرکارخانم دکتر پوران رئیسی که علی رغم مشغله فراوان با راهنماییها، پیگیریها و همچنین فراهم آوری امکانات در ارائه هرچه بهتر پایان نامه مرا یاری نمودند تقدیر و سپاس فراوان می گویم و از خداوند علیم برای ایشان و خانواده او نیل به علو درجات علمی را خواهان و خواستارم. استاد گرامی سرکار خانم فاطمه حسینی که همواره از راهنماییها و ارشادات ایشان با نهایت حوصله، سلیقه و دقت در انجام و اتمام پژوهش حاضر برخوردار بوده ام نهایت تقدیر و تشکر را می نمایم خداوند به ایشان توفیق روز افزون و طول عمر با عزت عنایت فرماید.

سپاس از کلیه اساتید گرانقدری که با آموزش، تشویق و راهنمایی اینجانب امکان انجام و اتمام پژوهش حاضر را فراهم نموده اند. اینک تشکر و امتنان قلبیم را حضور آنها تقدیم می نمائیم.

شایسته است از آقای اسماعیل رضازاده کارشناسی ارشد مدارک پزشکی شاغل در معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مازندران که با راهنمایی اینجانب امکان انجام پژوهش حاضر را فراهم نمودند و با کمال صبر و علاقه در انجام، ارتقاء و بهبود پژوهش حاضر مرا تشویق و یاری نمودند کمال سپاس خود را اعلام می نمایم.

ضمناً از کلیه همکاران مراکز بهداشت شهرستان های استان گلستان تشکر و قدردانی می نمایم.

تقدیم به مادر عزیزم:

که صداقت و پاکیزگی را به من آموخت

تقدیم به پدر بزرگوارم:

که استقامت و پایداری را در من بوجود آورد

تقدیم به همسر مهربانم:

که پشتوانه من بوده و هست

تقدیم به فرزندان دلبندم:

ملیکا و میکائیل

و

تقدیم به تمام کسانی که در این راه به من یاری رساندند

فصل اول : معرفی پژوهش

۲	مقدمه
۲	بیان مسئله
۶	اهمیت پژوهش
۷	اهداف پژوهش
۷	هدف آرمانی
۷	هدف کلی
۷	اهداف ویژه
۸	سئوالات پژوهش
۹	دامنه پژوهش
۹	امکانات پژوهش
۹	محدودیت‌های پژوهش
۹	تعریف نظری و عملیاتی پژوهش

فصل دوم : بررسی ادبیات پژوهش

۱۳ مبانی نظری پژوهش
۳۹ مروری بر مطالعات و تحقیقات داخلی
۴۱ مروری بر مطالعات و تحقیقات خارجی

فصل سوم: روش پژوهش

مقدمه.....	۴۴
جامعه پژوهش	۴۴
روش نمونه گیری و حجم نمونه	۴۴
نوع پژوهش	۴۶
ابزار گردآوری داده.....	۴۶
روش گردآوری داده ها	۴۶
روش تحلیل داده ها	۴۶
ملاحظات اخلاقی	۴۶

فصل چهارم: یافته های پژوهش

مقدمه ۴۸

یافته های پژوهش ۴۸

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

۱۴۱ مقدمه
۱۴۱ گزارش و تفسیر نتایج
۱۴۴ پیشنهادات پژوهشگر در رابطه با نتایج حاصل از پژوهش
۱۴۵ پیشنهادات پژوهشگر برای مطالعات بعدی

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
I	صفحه عنوان
II	چکیده
IV	تقدیم و تشکر
VII	فهرست مطالب
XII	فهرست جداول
XVII	منابع
XVII	پیوست ها
XVIII	فهرست نمودار ها

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۴۵	جدول شماره ۳-۱: تعداد خانه های بهداشت هر شهرستان را به تفکیک شهرستان
	جدول شماره ۴-۱: ویژگی های فردی پاسخگویان بر حسب جنسیت، وضعیت تاهل، بومی / غیربومی، میزان تحصیلات و تجربه کاری
۴۹	جدول شماره ۴-۲: توزیع فراوانی میزان رعایت دستورالعمل های مستندسازی در پرونده خانوار خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان در سال ۱۳۸۴
۵۰	جدول شماره ۴-۳: توزیع فراوانی صحت رعایت دستورالعمل درج اطلاعات سطح ارائه کننده خدمات بهداشتی در پرونده خانوار خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان
۵۱	جدول شماره ۴-۴: توزیع فراوانی صحت درج اطلاعات در صفحه دوم در خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان ها
۵۳	جدول شماره ۴-۵: توزیع فراوانی صحت درج اطلاعات در جلد پشت پرونده خانوار در خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان ها
۵۵	جدول شماره ۴-۶: توزیع فراوانی میزان رعایت دستورالعمل ساختار داخلی پرونده خانوار خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان ها
۵۷	جدول شماره ۴-۷: توزیع فراوانی صحت تعداد فرم ها در پرونده خانوار خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴
۵۸	جدول شماره ۴-۸: توزیع فراوانی صحت ترتیب قرار گرفتن فرم ها در پرونده خانوار خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان ها
۶۰	جدول شماره ۴-۹: توزیع فراوانی میزان تطابق اطلاعات دفاتر ثبت در خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان در سال ۱۳۸۴
۶۲	جدول شماره ۴-۱۰: توزیع فراوانی درصد تطابق دفتر پیگیری در خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان ها
۶۴	

- جدول شماره ۴-۱۱: توزیع فراوانی درصد تطابق دفتر پیگیری با دفتر ثبت نام بیماران
درخانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۶۶
- جدول شماره ۴-۱۲: توزیع فراوانی درصد تطابق مراقبت ممتد مادران با دفتر پیگیری
درخانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستانها ۶۸
- جدول شماره ۴-۱۳: توزیع فراوانی درصد تطابق مراقبت ممتد تنظیم خانواده با دفتر
پیگیری درخانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به
تفکیک شهرستان‌ها ۷۰
- جدول شماره ۴-۱۴: توزیع فراوانی درصد تطابق مراقبت ممتد تنظیم خانواده با دفتر
دارویی در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به
تفکیک شهرستان‌ها ۷۲
- جدول شماره ۴-۱۵: توزیع فراوانی درصد تطابق آمار مراقبت کودکان با دفتر مراقبت
کودکان در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به
تفکیک شهرستان‌ها ۷۴
- جدول شماره ۴-۱۶: توزیع فراوانی درصد تطابق آمار تنظیم خانواده با دفتر تنظیم خانواده
در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۷۶
- جدول شماره ۴-۱۷: توزیع فراوانی درصد تطابق آمار واکسیناسیون با دفتر واکسیناسیون
در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۷۸
- جدول شماره ۴-۱۸: توزیع فراوانی میزان صحت اطلاعات فرم‌های شناسایی - زیست
محیطی در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان در سال ۱۳۸۴ ۸۰
- جدول شماره ۴-۱۹: توزیع فراوانی درصد تکمیل فرم‌های شناسایی در خانه‌های بهداشت
مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۸۱
- جدول شماره ۴-۲۰: توزیع فراوانی میزان صحت اطلاعات سرشماری و بازدید خانوار
در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان در سال ۱۳۸۴ ۸۳
- جدول شماره ۴-۲۱: توزیع فراوانی صحت شماره‌گذاری منازل و خانوار در خانه‌های
بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۸۴

- جدول شماره ۴-۲۲: توزیع فراوانی صحت درج شماره خانوار در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۸۶
- جدول شماره ۴-۲۳: توزیع فراوانی صحت درج شماره ساختمان در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۸۸
- جدول شماره ۴-۲۴: توزیع فراوانی صحت تکمیل صفحه دوم در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۹۰
- جدول شماره ۴-۲۵: توزیع فراوانی صحت تکمیل پشت جلد در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۹۲
- جدول شماره ۴-۲۶: توزیع فراوانی میزان صحت اطلاعات، آمار و فرآیند گزارش دهی آموزش بهداشت در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان در سال ۱۳۸۴ ۹۴
- جدول شماره ۴-۲۷: توزیع فراوانی درصد تشکیل پوشه آموزش بهداشت در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۹۵
- جدول شماره ۴-۲۸: توزیع فراوانی درصد صحت آمار و فرآیند گزارش دهی آموزش بهداشت در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۹۷
- جدول شماره ۴-۲۹: توزیع فراوانی میزان صحت اطلاعات، آمار و فرآیند گزارش دهی بهداشت مدارس در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان در سال ۱۳۸۴ ۹۹
- جدول شماره ۴-۳۰: توزیع فراوانی درصد صحت آمار و فرآیند گزارش دهی بهداشت مدارس در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۰۰
- جدول شماره ۴-۳۱: توزیع فراوانی میزان صحت اطلاعات زیج حیاتی خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ ۱۰۲
- جدول شماره ۴-۳۲: توزیع فراوانی تطابق جدول شماره ۱ با جدول اول جمعیت سال در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۰۳

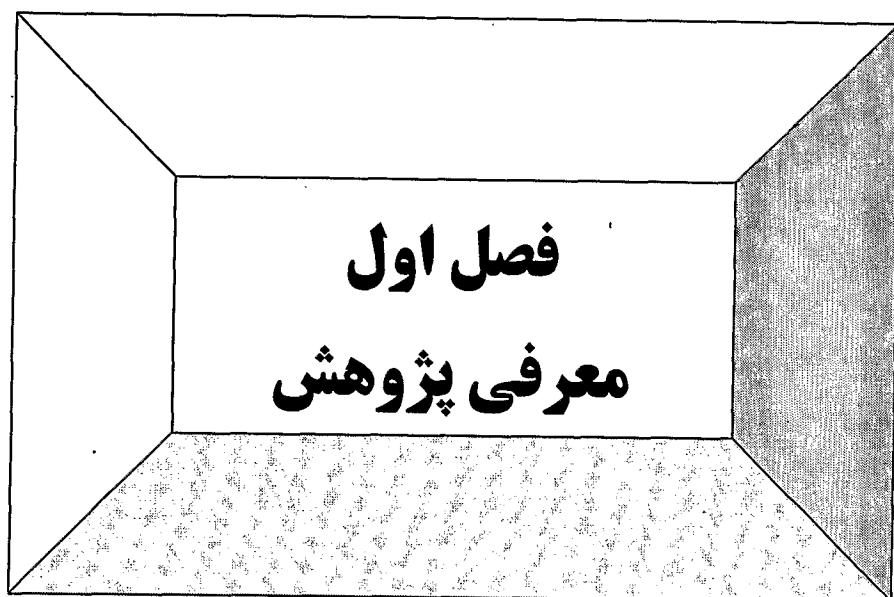
- جدول شماره ۴-۳۳: توزیع فراوانی تطابق داده‌های موالید با دفتر مراقبت مادران در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۰۵
- جدول شماره ۴-۳۴: توزیع فراوانی تطابق داده‌های موالید با دفتر مراقبت مادران در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۰۷
- جدول شماره ۴-۳۵: توزیع فراوانی تطابق داده‌های زیج با دفتر تنظیم خانواده در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۰۹
- جدول شماره ۴-۳۶: توزیع فراوانی میزان صحت مستندات بازدید سالیانه خانوار خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ ۱۱۱
- جدول شماره ۴-۳۷: توزیع فراوانی درصد تکمیل فرم بازدید سالیانه در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۱۲
- جدول شماره ۴-۳۸: توزیع فراوانی درصد تطابق فرم بازدید سالیانه با دفتر تنظیم خانواده در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۱۴
- جدول شماره ۴-۳۹: توزیع فراوانی درصد تطابق فرم بازدید سالیانه با دفتر مراقبت مادران در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۱۶
- جدول شماره ۴-۴۰: توزیع فراوانی میزان صحت مستندات مراقبت و پیگیری خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ ۱۱۸
- جدول شماره ۴-۴۱: توزیع فراوانی تطابق اطلاعات جدول واکسیناسیون با دفتر واکسیناسیون در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۲۰
- جدول شماره ۴-۴۲: توزیع فراوانی تطابق اطلاعات فرم مراقبت اطفال با دفتر مراقبت اطفال در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ۱۲۲

- جدول شماره ۴-۴۳: توزیع فراوانی تطابق اطلاعات فرم فاصله‌گذاری با دفتر تنظیم خانواده در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴
- ۱۲۴..... به تفکیک شهرستان‌ها
- جدول شماره ۴-۴۴: توزیع فراوانی تطابق اطلاعات فرم مراقبت زنان باردار با دفتر مراقبت ممتد در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴
- ۱۲۶..... به تفکیک شهرستان‌ها
- جدول شماره ۴-۴۵: توزیع فراوانی تطابق اطلاعات فرم مراقبت زنان بعد از ۴۰ روز از زایمان با دفتر مراقبت ممتد در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها ..
- ۱۲۸.....
- جدول شماره ۴-۴۶: توزیع فراوانی درصد تطابق اطلاعات فرم مراقبت اطفال با دفتر پیگیری در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها
- ۱۳۰.....
- جدول شماره ۴-۴۷: توزیع فراوانی درصد تطابق اطلاعات فرم مراقبت مادران با دفتر پیگیری در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها
- ۱۳۲.....
- جدول شماره ۴-۴۸: توزیع فراوانی درصد تطابق اطلاعات فرم پیگیری با دفتر ثبت نام در خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها
- ۱۳۴.....
- جدول شماره ۴-۴۹: توزیع فراوانی درصد صحت ثبت اطلاعات بهداشت محیط و حرفه‌ای در پرونده خانوار خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴
- ۱۳۶.....
- جدول شماره ۴-۵۰: توزیع فراوانی درصد تطابق ثبت اطلاعات بهداشت محیط و حرفه‌ای در پرونده خانوار خانه‌های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی استان گلستان ۱۳۸۴ به تفکیک شهرستان‌ها
- ۱۳۷.....

صفحه	عنوان
۱۴۶	منابع
۱۵۴	پیوست ها
۱۵۵	پیوست شماره یک - چک لیست یک
۱۶۰	پیوست شماره دو - چک لیست دو
۱۶۴	پیوست شماره سه - فرم بین المللی گواهی فوت
۱۶۶	پیوست شماره چهار- پرسشنامه
۱۶۸	پیوست شماره پنج - فرم های داخل پرونده خانوار
۱۹۶	پیوست شماره شش - دفاتر ثبت و گزارش دهی
۲۱۰	پیوست شماره هفت - فرم های آماری
۲۲۶	پیوست شماره هشت - پوشه و فرمهای آموزش بهداشت و مدارس

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۲۴۰	نمودار شماره ۱: توزیع فراوانی وضعیت تاهل مستندسازان در خانه های بهداشت مراکز بهداشتی استان گلستان سال ۸۴
۲۴۱	نمودار شماره ۲: توزیع فراوانی وضعیت تاهل مستندسازان در خانه های بهداشت مراکز بهداشتی استان گلستان سال ۸۴
۲۴۲	نمودار شماره ۳: توزیع فراوانی بومی بودن مستند سازان در خانه های بهداشت مراکز بهداشتی استان گلستان سال ۸۴
۲۴۳	نمودار شماره ۴: توزیع فراوانی مدرک تحصیلی مستندسازان در خانه های بهداشت مراکز بهداشتی استان گلستان سال ۸۴
۲۴۴	چکیده انگلیسی (Abstract)
۲۴۶	Title page
۲۴۷	نمره اساتید

فصل اول
معرفی پژوهش